

PHYTOPHTHORA

Verordening

De voorschriften in verband met Phytophthora zijn opgenomen in de Verordening PA bestrijding Phytophthora infestans bij aardappelen. Klik [hier](#) voor de verordening.

Algemeen

In de verordening staan drie verplichtingen waaraan voldaan moet worden om dé aardappelziekte (zoals de schimmelziekte Phytophthora infestans vaak kortweg wordt genoemd) te bestrijden. Dit zijn het afdekken van aardappelafvalhopen, het bestrijden van grote ziektehaarden en het bestrijden van opslagplanten van aardappelen. Met ingang van seizoen 2006 is de verordening op verzoek van de sector uitgebreid met een expliciete bestrijdingsplicht en een resultaatverplichting. Toezichthouder is NAK.

Melden

Aardappelafvalhopen, grote haarden of percelen met veel opslagplanten kunt u melden bij het centrale meldpunt:

Tel: 0527 – 635432

Email: pameldpunt@nak.nl

Voorschriften

Afdekken aardappelafvalhopen

Aardappelafvalhopen zijn vooral in het begin van het seizoen een belangrijke potentiële besmettingsbron voor de verspreiding van de aardappelziekte. Het is verboden om na **15 april** van enig jaar onafgedekte aardappelafvalhopen te hebben.

Onder aardappelafvalhopen wordt verstaan:

- een hoop aardappelen (of delen daarvan) met kiemen en/of stengels met groen en/of aangetast blad;
- een hoop afval (bijvoorbeeld sorteergrond of composthoop) met aardappelen (of delen daarvan) met kiemen en/of stengels met groen en/of aangetast blad;
- verspreid gestorte aardappelen (of delen daarvan) of sorteergrond met kiemende aardappelen (of delen daarvan) of met aardappelplanten met groen en/of aangetast blad.

Maatregelen om afvalhopen onschadelijk te maken zijn:

- afdekken met deugdelijk zwart landbouwplastic;
- behandelen met toegelaten herbiciden of loofbranden (b.v. planten op verspreid gestorte aardappelen, aardappeldelen of sorteergrond);
- handmatig verwijderen van planten (aangetaste planten in een dichte plastic zak).

De controle op het afdekken van aardappelafvalhopen gebeurt via het meld- en waarschuwingssysteem (gele en rode kaarten) door toezichthouder NAK op de volgende manier:

- de toezichthouder stelt op basis van actieve opsporing of meldingen van derden (bijvoorbeeld telers en buitendienstmedewerkers van handel en industrie) ter plaatse vast of er sprake is van een overtreding (onafgedekte afvalhoop);
- als (nog) **geen** Phytophthora kan worden vastgesteld, krijgt de eigenaar een gele kaart en wordt dringend verzocht binnen 24 uur de nodige maatregelen te treffen om de hoop onschadelijk te maken. Als na controle blijkt dat er geen of onvoldoende maatregelen zijn getroffen, volgt een rode kaart en kan via tuchtrecht een geldboete worden opgelegd. De bestrijdingsverplichting blijft vanzelfsprekend bestaan;
- als op de afvalhoop **wel** Phytophthora wordt vastgesteld of als er sprake is van een herhaalde overtreding, wordt meteen een rode kaart afgegeven en kan via tuchtrecht een geldboete worden opgelegd.

Klik [hier](#) voor de volledige schematische procedure die gehanteerd wordt bij de opsporing van afvalhopen.

Bestrijden grote ziektehaarden

Naast afvalhopen kunnen ook phytophthora-aantastingen in het veld (**zieke** planten in een aardappelgewas en **zieke** aardappelopslagplanten) gevaarlijke verspreidingsbronnen van Phytophthora infestans zijn. Vanaf een bepaalde omvang is het verplicht maatregelen (doodspuiten of doodbranden) te nemen om de bron onschadelijk te maken.

Maatregelen nemen is verplicht als het om de volgende omvang van een ziektehaard gaat:

- een groep min of meer aaneengesloten, zichtbaar door vitale Phytophthora infestans aangetaste aardappelplanten waarvan, binnen een oppervlakte van 20 m², meer dan 1000 blaadjes zijn aangetast;
- verspreid aangetaste aardappelplanten waarvan, binnen een oppervlakte van 100 m², meer dan 2000 blaadjes zijn aangetast door vitale Phytophthora;
- in geval van stengelphytophthora telt elke stengel met vitale Phytophthora voor 5 blaadjes.

Toezichthouder NAK controleert op het bestrijden van grote ziektehaarden op de volgende manier:

- de toezichthouder stelt op basis van actieve controle of meldingen van derden vast of het een overtreding betreft. Als dat het geval is, maar het aantastingsniveau ligt :
  - nog niet op PD-schaal 5 (zie [foto](#)), wordt een gele kaart afgegeven. PD-schaal 5 betekent dat van vrijwel alle blaadjes de helft of meer van het bladoppervlak is aangetast (zie [foto](#)). Dit geldt voor een oppervlakte van minimaal 0,3 hectare (zie [foto](#));
  - op PD-schaal 5 of lager (zwaardere aantasting) ligt (zie [foto](#)), als sprake is van een herhaalde overtreding of als er binnen drie dagen na afgifte van een gele kaart geen of onvoldoende actie ondernomen is, dan wordt een rode kaart afgegeven en kan via tuchtrecht een geldboete worden opgelegd.

Klik [hier](#) voor de volledige schematische procedure die gehanteerd wordt bij de opsporing van ziektehaarden.

Bestrijden opslagplanten

Opslagplanten van aardappelen ontstaan uit achtergebleven aardappelknollen of -zaad van de voorgaande teelt. Ze zijn zeer ongewenst in het gewas waarin ze voorkomen en vormen een bron voor aardappelziekten. Aangezien opslagplanten niet worden beschermd tegen schimmelinfecties kan Phytophthora zich gemakkelijk via deze planten verspreiden naar aardappelpercelen in de omgeving. Daarnaast verhoogt aardappelopslag de kans op bodemgebonden ziekten zoals aardappelmoetheid. Het hebben van aardappelopslag vanaf een bepaalde omvang is daarom strafbaar. Er is sprake van een overtreding als na 1 juli op een (deel van een) perceel gemiddeld meer dan twee planten per vierkante meter staan. Het perceel(sgedeelte) waarop zich de opslag bevindt moet minstens 0,3 hectare groot zijn.

De controle op aardappelopslag vindt plaats via het meld- en waarschuwingssysteem (gele en rode kaarten). Toezichthouder NAK stelt vast of het een overtreding betreft. Is dit het geval, dan wordt de gebruiker van het perceel via een gele kaart gewaarschuwd en dringend verzocht om de opslag te verwijderen of te vernietigen. Na zeven dagen gaat de toezichthouder opnieuw kijken om vast te stellen of er voldoende actie is ondernomen. Is dit niet het geval, dan ontvangt de gebruiker van het perceel een rode kaart en kan via tuchtrecht een geldboete opgelegd worden.

Klik [hier](#) voor de procedure die gehanteerd wordt bij de opsporing van aardappelopslag.

Zelfhandhaving

Vanaf 2006 wordt in Zuidelijk Flevoland zelfhandhaving uitgevoerd.

De controle en handhaving van de PA regels rond Phytophthora wordt onder bepaalde voorwaarden door de telers zelf uitgevoerd en georganiseerd. Dit biedt in dat gebied een mogelijkheid om in goede afstemming tussen gangbare en biologische telers Phytophthora beter te kunnen bestrijden. Belangrijke voorwaarde en slaagfactor is dat het initiatief vanuit de telers(groep) zelf moet komen en dat iedereen in het gebied meedoet. Na evaluatie is gebleken dat de aanwezige telers het project als nuttig hebben ervaren en wensen te vervolgen in 2010. Daarnaast is het mogelijk om deze vorm van handhaving waar mogelijk en gewenst uit te breiden naar andere gebieden.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van het Productschap Akkerbouw, telefoon 070 - 370 82 07.

Disclaimer

Aan deze notitie kunnen geen rechten worden ontleend. Deze notitie is uitsluitend bedoeld als toelichting op het PA teeltvoorschrift. De tekst van de onderhavige PA verordening, en eventuele PA besluiten, is leidend.